Gemeente Geertruidenberg

Raadsvoorstel

Zaaknummer : 202602191399535

Aan	: Raad van Geertruidenberg
Raadsvergadering	: 28 mei 2026
Agendanummer	:
Onderwerp	: Programma Onderhoud Wegen 2026-2035
Portefeuillehouder	: B. Nijst

Voorstel

1. Het Programma Onderhoud Wegen 2026-2035 vast te stellen.

Samenvatting
De gemeente Geertruidenberg beheert en onderhoudt ruim 1,6 miljoen vierkante meter wegverhardingen. In het Programma Onderhoud Wegen 2026-2035 wordt het beleid voor het beheer en onderhoud van deze kapitaalgoederen vastgesteld en de daaruit voorvloeiende kosten inzichtelijk gemaakt. Met dit Programma wordt invulling aan de zorgplicht die de gemeente Geertruidenberg, als beheerder, vanuit wet- en regelgeving wordt opgelegd.

Inleiding
De gemeente beheert en onderhoudt 1,6 mln. vierkante meter wegverharding. De vervangingswaarde van deze kapitaalgoederen wordt geraamd op 111 mln. euro. Om deze kapitaalgoederen op een verantwoorde wijze te kunnen beheren is het bijgevoegde Programma Wegen 2026-2035 opgesteld.

In dit Programma worden beleid, strategie en beheer voor de komende jaren vastgelegd, inclusief de daaruit voorvloeiende exploitatie- en investeringskosten.
De kern van het beleid is vastgelegd in de beheervisie en bestaat uit vier beheerthema's, namelijk:

- Veiligheid
- Duurzaamheid
- Kostenefficiëntie
- Aantrekkelijkheid

Met deze thema's wordt aangesloten bij de beheervisie en -thema's van het in december 2025 door uw raad vastgestelde Programma Infrastructurele Kunstwerken 2026-2032.

Het Programma wegen 2026-2035 vervangt het Beheerplan Onderhoud Wegen 2020-2025 dat in januari 2021 door uw raad is vastgesteld. Artikel 12 van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) verplicht gemeenten per asset een beleidskader voor kapitaalgoederen, inclusief financiële consequenties en de vertaling daarvan, in de begroting op te nemen. Met dit Programma wordt voldaan aan de eisen uit het BBV.

Het Programma Wegen 2026-2035 is gebaseerd op de eind 2024 uitgevoerde tweejaarlijkse inspectie van de wegen. De financiële planning is gebaseerd op deze inspectie en de stand van de Voorziening Geprogrammeerd onderhoud wegen van 1 januari 2025.

Elke twee jaar wordt een inspectieronde uitgevoerd om de onderhoudsstaat van de wegen te beoordelen. Op basis van deze inspectie worden de benodigde onderhoudsmaatregelen voor het groot onderhoud bepaald, met de daarbij behorende kosten. De kosten voor het groot onderhoud worden onttrokken uit de Voorziening Geprogrammeerd onderhoud wegen. Deze Voorziening is een egalisatie voorziening waarin jaarlijks een vastgesteld bedrag wordt gestort om de per jaar variërende kosten voor het groot onderhoud te kunnen dekken.

Mocht na inspectie blijken dat de jaarlijkse storting voor de lange termijn niet toereikend is, dan moet deze worden bijgesteld. Uw raad ontvangt altijd een nieuw voorstel als deze storting moet worden bijgesteld.

Na vijf jaar in 2031 wordt het Programma geëvalueerd en indien nodig bijgesteld. De verwachting is dat dit nieuwe Programma Wegen 2031-2040 in het tweede kwartaal van 2031 voor besluitvorming aan uw raad zal worden voorgelegd.

Duurzame Inrichting Openbare Ruimte (DIOR)
In maart 2025 heeft uw raad ingestemd met het DIOR. Met het vaststellen van het DIOR heeft uw raad het kader voor de gewenste beeldkwaliteit van de openbare ruimte vastgesteld. In de Kadernota 2026 is aangegeven dat vanaf 2027 wordt gestart met de implementatie van het DIOR.

Bij het vaststellen van het DIOR heeft uw raad voor het scenario 'Afgewogen' gekozen. Dit scenario houdt in dat de centra en stadsontsluitingswegen op het kwaliteitsniveau B, conform de Kwaliteitsgids openbare ruimte 2023 van het CROW, onderhouden worden. De overige wegen blijven op het huidige kwaliteitsniveau C onderhouden worden.

Na de inspectieronde van 2027 wordt deze beleidskeuze geïmplementeerd en worden de benodigde kosten hiervoor in beeld gebracht. Dit kan aanleiding zijn voor een hogere jaarlijkse storting in de Voorziening.

Achterstallig onderhoud
In het verleden heeft uw raad besloten tot het kwaliteitsniveau C voor de wegen in de gemeente. Kwaliteitsniveau C impliceert dat wordt ingegrepen op het moment dat de kwaliteit van de onderkant van niveau C naar niveau D over gaat.

Volgens de 'Handreiking onderhoud kapitaalgoederen' van de Provincie Noord-Brabant is er bij kwaliteitsniveau D sprake van achterstallig onderhoud. Door de wegen op kwaliteitsniveau C te onderhouden bestaat er een verhoogd risico op het ontstaan van achterstallig onderhoud. Ook externe factoren zoals werkzaamheden van derden, weersinvloeden of degeneratie van door werkzaamheden van nutsbedrijven, kunnen hierbij van invloed zijn.

Daarbij komt dat, door voor wegen te kiezen voor kwaliteitsniveau C, het onderhoud van de wegen onvoorspelbaarder wordt en de kosten voor groot onderhoud sterk kunnen fluctueren.

Storting Voorziening Geprogrammeerd onderhoud wegen
In het kader van de ombuigingen en bezuinigingen hebben wij de storting in de Voorziening Geprogrammeerd onderhoud wegen, mede op basis van de inspectieresultaten van 2024, naar beneden bijgesteld. Deze bijstelling was mogelijk omdat in de voorgaande jaren, vanwege personele wisselingen en de doorlooptijd van inkoopprocedures, minder onderhoud is uitgevoerd. Hierdoor is de voorziening 'gegroeid'.

Door nu de jaarlijkse storting te verlagen, wordt de voorziening meer in balans gebracht met het verwachte uitgavepatroon.

Daarnaast worden de kosten voor groot onderhoud van de wegen, waarvoor de raad al een krediet beschikbaar gesteld heeft, beperkt. Deze kosten worden beperken tot 25% van de voor deze wegen geraamde onderhoudskosten, zodat er voldoende middelen beschikbaar zijn om deze wegen, tot de renovatie, veilig te houden voor de gebruikers. Dit doen wij ook bij reconstructies van de openbare ruimte die voortvloeien en onderdeel zijn uitmaken van plannen van projectontwikkelaars.
Hierdoor wordt voorkomen dat er onnodige onderhoudskosten gemaakt worden voor wegen die binnen enkele jaren worden gereconstrueerd.

Deze lagere stortingen zijn aangegeven in de Kadernota 2026 en verwerkt in de begroting 2026.

Bijdrage aan maatschappelijke opgave/strategische doelstelling/beoogd (maatschappelijk) effect
Goed onderhoud van de wegen draagt bij aan de leefbaarheid van de gemeente en de economische ontwikkeling.

Argumenten
1.1 Vaststellen Programma Wegen 2026-2035
Met het vaststellen van dit Programma wordt het gemeentelijk beleid voor het in stand houden van de wegen vastgelegd en worden de benodigde financiële middelen die nodig zijn om het beleid uit te kunnen voeren.

1.2 Voldoen aan w et- en regelgeving
Met dit Programma en het uitvoeren daarvan, voldoen wij aan de wet- en regelgeving die de gemeente als beheerder van haar wegen wordt opgelegd. Dit betreft niet alleen de kwaliteit- en gebruikersveiligheid, maar ook aan de financiële kaders die vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) opgelegd worden. Vanuit de rol van toezichthouder vraagt de Provincie naar actuele beheerplannen om te toetsen of er voldoende middelen voor onderhoud beschikbaar zijn om

kapitaalvernietiging tegen te gaan.

1.3 Kader voor ambtelijke organisatie
Het Programma Onderhoud Wegen 2026-2035 is het kader waarbinnen de ambtelijke organisatie haar activiteiten met betrekking tot het beheer en onderhoud van de wegen in de komende jaren organiseert.

2.1 Bevoegdheid van de raad
Het vaststellen van beleid en het beschikbaar stellen van de daaruit voortvloeiende financiële middelen Is de bevoegdheid van de raad.

Kanttekeningen
3.1 Onderhoudsbehoefte moeilijker voorspelbaar
Door wegen op kwaliteitsniveau C te beheren, wordt het onderhoud van de wegen onvoorspelbaarder, waardoor er risico is van fluctuerende onderhoudskosten.

3.2 Risico achterstallig onderhoud
Door te kiezen voor kwaliteitsniveau C wordt pas ingegrepen op het moment dat de kwaliteit van de onderkant van niveau C naar niveau D gaat. Bij niveau D is volgens de 'Handreiking onderhoud kapitaalgoederen' van de Provincie Noord-Brabant sprake van achterstallig onderhoud

4.1 Risico op schade en aansprakelijkheidstellingen
Door de wegen op het minimale kwaliteitsniveau C te onderhouden neemt het risico op schade en aansprakelijkheidstellingen toe.

Financiën
De exploitatiekosten, investeringskosten en daaruit voortvloeiende kapitaalslasten zoals opgenomen in het Programma Onderhoud Wegen 2026-2035 zijn in de begroting 2026 en het bijbehorende Investeringsplan 2026-2029 verwerkt.

Er zijn daarom geen nieuwe financiële consequenties bij de aanname van dit Programma.

Communicatie
n.v.t.

Inclusieve samenleving
n.v.t.

Uitvoering
Q4 2026: tweejaarlijkse inspectieronde wegen
Q2-2027: evaluatie en eventuele herziening storting Voorziening Geprogrammeerd onderhoud wegen
Q4-2028: tweejaarlijkse inspectieronde wegen
Q2-2029: evaluatie en eventuele herziening storting Voorziening Geprogrammeerd onderhoud wegen
Q4 2030: tweejaarlijkse inspectieronde wegen
Q2-2031: Herijken en vaststellen nieuwe Programma Wegen 2031-2040

Bijlagen
- Programma Onderhoud Wegen 2026-2035
- Concept raadsbesluit

Een ontwerpbesluit bieden wij u hierbij vaststelling aan.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Geertruidenberg,

de secretaris,	de burgemeester,
J. Donkers	M.M. van Toorenburg

De raad van de gemeente Geertruidenberg;

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van Geertruidenberg.

Gelet op:
- de wettelijke zorgplicht van de gemeente voor veiligheid van de wegen;
- het belang van wegen voor de mobiliteit en leefbaarheid van de gemeente;
- het voorkomen van kapitaalvernietiging;
- art. 189 van de Gemeentewet (budgetrecht van de raad)

Besluit:
De raad besluit:

1. Het Programma Onderhoud Wegen 2026-2035 vast te stellen.

Aldus vastgesteld in zijn openbare vergadering van 28 mei 2026,

Geertruidenberg,

de raad voornoemd,

de griffier, de voorzitter,

G.M. Brunsveld M.M. van Toorenburg